

מינהל התנועה אגף הרישוי

כ"ו באדר א' תשפ"ב
27 בפברואר 2022
סימוכין: 4000-0017-2022-0000333

אל: יחידות הרישוי

מנהלי המחוזות

מנהלי תחום נהיגה ורכב

אגף מערכות מידע

הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים

רישוי צה"ל

משטרת ישראל

מורי הנהיגה

דובר משרד התחבורה

משרד המשפטים

לידיעת: שרת התחבורה והבטיחות בדרכים

המנהלת הכללית

הנהלת משרד התחבורה

לשכה משפטית

**הנדון: חיוב במבחן עיוני בנהיגה, מבחן מעשי בנהיגה ובדיקות כושר,
לרבות כושר רפואי על בסיס הפעלת שיקול דעת
הוראת נוהל**

הוראת נוהל 02/2022 (עודכן ביום 27.2.22) כו' אדר א' התשפ"ב
נוהל חליף להוראת נוהל 5/20 (עודכן ביום 17/5/20) כ"ג באייר התש"ף (נוהל
חליף ל-1/17 מהדורה 3)

1. מבוא

א. בהתאם לפקודת התעבורה והתקנות שהותקנו מכוחה, בעל רישיון נהיגה צריך להיות כשיר לנהיגה. כשירות זו כוללת מצב רפואי תקין, מעבר הכשרה, עמידה בדרישת הבחינות העיוניות והמעשיות ובהשלמת פרק תקופת הניסיון כנהג חדש.

ב. לעיתים, רישיון הנהיגה של נהגים נפסל פסילה מלאה ולעיתים פסילה מסווגת (לחלק מן הדרגות). הפסילה יכולה להיות לפרקי זמן קצובים או לצמיתות.

ג. במצבים בהם פסילת רישיון הנהיגה הינה זמנית, רשות הרישוי נדרשת לוודא שכשירותו של הנהג לא נפגמה. יכול הדבר להיות נוכח שינוי במצב רפואי, שינויים בדפוס התנהגות, שחיקה בתחום כישורי הנהיגה המעשיים, שחיקה בסביבת הידע התיאורטי ההכרחית לנהג, או נהיגה שלא בהתאם לאמות המידה הנדרשות.

ד. על רקע זה, רשות הרישוי מחוייבת בקביעת התנאים הנדרשים לזימונו של נהג לבחינה עיונית ו/או מעשית ו/או בחינות כושר אחרות, במקום ובזמן שתהיה הרשות סבורה שהתקיימו הנסיבות המצדיקות זאת.

ה. כאשר נהג מנוע מלנהוג מכל סיבה שהיא לתקופה ניכרת, עם חזרתו למעגל הנהיגה רשאית רשות הרישוי לבדוק את כשירותו לנהוג. יצויין כי בהתאם לאמור, הרי שעילת הרשות לבחון כשירותו של נהג גדלה שעה שהוא מוגדר כנהג חדש ו/או נהג מקצועי.

ו. כאשר נהג מנוע מלנהוג בשל פסילת רישיון נהיגה במסגרת הליך שיפוטי, ישנה אינדיקציה ברורה למסוכנות בנהיגה אשר נלמדת בין השאר, מתקופת הפסילה.

2. הבסיס החוקי :

א. פקודת התעבורה :

(1) סעיף 10(א) – "לא ינהג אדם רכב מנועי אלא אם הוא בעל רישיון נהיגה תקף לרכב מאותו סוג, שניתן על פי פקודה זו, ולא ינהג אדם אלא בהתאם לתנאי הרישיון זולת אם פוטר מחובת רישיון נהיגה ובמידה שפוטר."

(2) סעיף 11 - "רשות הרישוי רשאית ליתן רישיון לפי סימן זה, ואם המבקש הוא נהג חדש צעיר – היתר נהיגה, אם שוכנעה שמבקש הרישיון כשיר לנהוג ברכב שעליו הוגשה הבקשה ואיננו פסול לפי הוראות פקודה זו ושילם את האגרה שנקבעה".

(3) סעיף 13 – "שר התחבורה יקבע בתקנות הוראות המסדירות מתן רישיון נהיגה, חידוש, צורתו, תנאיו ותקופת תוקפו".

(4) סעיף 42(א) – "פסילה שהטיל בית משפט מקבל או מהחזיק רישיון נהיגה לפי פקודה זו תחל ביום מתן גזר הדין אם לא הורה בית משפט הוראה אחרת."

(5) סעיף 42(ב) – "הוטלה פסילה על מי שנדון לפסילה במשפט קודם אשר תקופתה טרם נסתיימה, תהיה הפסילה שהוטלה כאמור מצטברת לקודמתה ותקופתה תחל בתום הפסילה הקודמת".

(6) סעיף 42(ג) – "בחישוב תקופת הפסילה לא יבואו במניין –

(1) התקופה שחלפה עד מסירת הרישיון לרשות שנקבעה לכך בתקנות ובדרך שנקבעה.

(2) תקופה שבה נשא בעל הרישיון עונש מאסר על העבירה שבגללה נפסל כאמור".

ב. תקנות התעבורה, התשכ"א-1961 :

(1) תקנה 207ב – "נהג חדש אשר הורשע בעבירה מן העבירות המנויות בתוספת השלישית לפקודה, לא יחודש רשיון הנהיגה שבידו אלא אם כן יעמוד בבחינות ובבדיקות אלה :

(א) אם לא הטיל עליו בית המשפט עונש של פסילה מהחזיק רשיון נהיגה, או שהטיל עליו פסילה כאמור לתקופה של עד 3 חודשים – בחינה עיונית.

(ב) אם הטיל עליו בית המשפט עונש של פסילה מהחזיק רשיון נהיגה לתקופה העולה על 3 חודשים – בחינה עיונית ובחינה מעשית.

(ג) נוסף על האמור בפסקאות (1) ו- (2), אם הורשע לפי סעיף 62 (3) לפקודה, לפי תקנה 26 (2) או בעבירה שגרמה לתאונת דרכים שבה נהרג אדם או נחבל חבלה של ממש – גם בבדיקות רפואיות אצל הרופא המוסמך."

(2) תקנה 211 – "רשות הרישוי רשאית להזמין בעל רשיון נהיגה להתייצב בפניה במקום ובמועד הנקובים בהזמנה, לשם –

(א) בירור כושר הנהיגה שלו לרבות פסילתו מהחזיק ברשיון או התנאת תנאים ברשיון ;

(ב) בירור נסיבות כל עבירה הנוגעת לכושר הנהיגה שלו, ושעליה הורשע ;

(ג) כל עניין אחר הקשור בכושר הנהיגה שלו וברשיון הנהיגה שבידו, לרבות ענייני הסברה והדרכה."

(3) תקנה 212(א) – "רשות הרישוי רשאית בכל עת להזמין בעל רשיון נהיגה להתייצב לבדיקה רפואית לרבות בדיקת כושר ולבחינה עיונית ומעשית, והוראות חלק זה – למעט תקנה 209 – יחולו על המוזמן כאילו הוא מבקש רשיון נהיגה."

3. תחולה :

א. תחילת נוהל זה מיום פרסומו, והוא מבטל כל נוהל קודם בעניין זה ובכלל זה את גרסת המקור של נוהל זה מ- 2017 ו-2020.

- ב. על אף האמור בסעיף קטן א' כל תקופת פסילה, הגבלה או כיו"ב, המופיעה בנוהל זה, יש למנות אותה גם אם החלה טרם תחילת נוהל זה ויחול עליה האמור בנוהל זה.
- ג. בכל מקום שנוהל זה אינו עולה בקנה אחד עם פקודת התעבורה או תקנות התעבורה, הפקודה והתקנות גוברות.

4. התנאים לחיוב בביצוע מבחנים :

א. נהג שהוטלה על רישיון הנהיגה שלו הגבלה מנהלתית, מכל סיבה שהיא:

לבעלי רישיון נהיגה לדרגות - C, D, D1, D2, E ולבעלי היתר לאמבולנס ואופנוע להגשת עזרה ראשונה – ככל שתקופת ההגבלה היא למשך 60 חודשים (חמש שנים) או יותר – יש לחייב במבחן עיוני, מבחן מעשי ובדיקות אצל הרופא המוסמך.

נהג חדש

ככל שהגבלה כאמור החלה בתוך תקופת "נהג חדש", וחלפו 24 חודשים (שנתיים) מיום ההגבלה, יש לחייב במבחן עיוני, מבחן מעשי ובדיקות אצל הרופא המוסמך.

נהג חדש שטרם סיים את תקופת היותו נהג חדש כאמור בסעיף 12א לפקודת התעבורה, עם חידוש הרישיון יוותר נהג חדש עד לתום התוקף מיום הוצאת רישיון הנהיגה ולא יחל מחדש את תקופת הנהג החדש.

ב. נהגים שהוטלה עליהם פסילת רישיון נהיגה בהליך שיפוטי:

לבעלי רישיון נהיגה לדרגות - C, D, D1, D2, E ולבעלי היתר לאמבולנס ואופנוע להגשת עזרה ראשונה – ככל שתקופת הפסילה היא למשך 24 חודשים (שנתיים קלנדריות) או יותר – יש לחייב במבחן עיוני, מבחן מעשי ובדיקות אצל הרופא המוסמך.

לבעלי רישיון נהיגה לדרגות A לסוגיו, B, C1, D3 ככל שתקופת הפסילה היא למשך 36 חודשים (שלוש שנים קלנדריות) או יותר – יש לחייב במבחן עיוני, מבחן מעשי ובדיקות אצל הרופא המוסמך

נהג חדש

ככל שפסילה כאמור החלה בתוך תקופת "נהג חדש", יחולו כללים אלו:

א. לבעלי רישיון C, D, D1, D2, E ולבעלי היתר לאמבולנס ואופנוע להגשת עזרה ראשונה – ככל שתקופת הפסילה היא של 12 חודשים (שנה קלנדרית) או יותר – יש לחייב במבחן עיוני, מבחן מעשי ובדיקות אצל הרופא המוסמך.

ב. לבעלי רישיון נהיגה לדרגות –

A לסוגיו, B, 1C, 3D

ככל שתקופת הפסילה היא למשך 24 חודשים (שנתיים קלנדריות) או יותר – יש לחייב במבחן עיוני, מבחן מעשי ובדיקות אצל הרופא המוסמך

5. חיוב בבדיקה אצל הרופא המוסמך:

אדם יחויב בביצוע בדיקות אצל הרופא המוסמך, בהתקיים אחד מאלו:

רישיונו נפסל ל-12 חודשים או יותר, בגין אחת מעבירות אלה:

1. סעיף 62 (2) לפקודה.

2. סעיף 62 (3) לפקודה.

3. תקנה 26 לתקנות התעבורה.

6. שני מבחנים בסמיכות

נהג אשר כפועל יוצא מנוהל זה יידרש לבצע שני מבחנים זהים בסמיכות של שנה או פחות בין אחד לשני, יבצע מבחן אחד על דרגת הרישיון הגבוהה בה הוא אוזז. ביקש הנהג לוותר על דרגת הרישיון הגבוהה, יוכל להיבחן על הדרגה הרלוונטית, או לחדש בהתאמה בכפוף לאמור בנוהל זה.

7. מקרים מיוחדים

א. אם נראה, מכל סיבה שיש בה כדי להטיל ספק בכשירותו של המבקש לנהוג ברכב מנועי דוגמת נהג שאינו כשיר מבחינה רפואית לנהיגה יש להידרש לחוות דעת מקצועית בטרם חידוש רישיון הנהיגה. לעניין זה רשאית רשות הרישוי לפי תקנה 212 לתקנות התעבורה להפנות את בעל רישיון הנהיגה לבדיקות רפואיות, ו/או לדרוש מבעל רישיון הנהיגה למלא הצהרת בריאות מקוונת כאמור בתקנה 191א לתקנות התעבורה

ב. רשאית רשות הרישוי לשקול סטייה לעניין התקופות ו/או האמצעים המנויים בנוהל שעה שסברה שיש הצדקה לכך, ובלבד שתפרט ותנמק את השיקולים שהביאו אותה לקבלת ההחלטה.

ג. במקרים מיוחדים וחריגים ניתן להגיש פנייה מיוחדת למנהל אגף בכיר לרישוי, באמצעות פנייה מקוונת באתר האינטרנט של האגף.

בברכה,

אפי רוזן
מנהל אגף הרישוי

נספח א' – סיווג פסילות (חומר עזר לפרשנות הנוהל)

פסילה בהליך שיפוטי (קיומה של עבירת תעבורה)

1. פסילה על ידי בית דין לתעבורה.
2. פסילה על ידי בית משפט בערכאה פלילית/נזיקית/עונשית
3. פסילה בשיטת הניקוד (מצטברת)

פסילה בהליך מנהלי (מניעה כלשהי לנהיגה)

4. אי חידוש רישיון נהיגה.
5. הגבלה מטעם בית הדין הרבני.
6. אי ביצוע אמצעי תיקון (התלייה).
7. הגבלה מטעם רשות האכיפה והגבייה (כולל מרכז קנסות).
8. הגבלה 920.